

Arbets- och företagsnämnden

Nackas flyktingmottagande: statusrapport 2015-10

Förslag till beslut

Arbets- och företagsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

I statusrapporten presenteras hur flyktingmottagandet för närvarande ser ut i Nacka. Under året, fram till den 3 november, har Nacka kommun tagit emot 58 nyanlända flyktingar på anvisning av Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. För att nå upp till ett mottagande på 139 nyanlända, enligt överenskommelsen med Länsstyrelsen, krävs tillgång till bostäder som kan inhysa 81 personer. Kommunen har i dagsläget identifierat boenden som kan möjliggöra nya anvisningar för 56 personer. Därmed återstår boenden för 25 personer.

Det är ett fortsatt högt tryck på mottagandet av ensamkommande flyktingbarn. Kommunen har hittills tagit emot 175 barn under året – nästan alla sedan juni. Totalt ansvarade kommunen den 22 oktober för 214 ensamkommande. 174 av dessa är asylsökande, resterande har erhållit permanent uppehållstillstånd. Det är som tidigare rapporterat mycket svårt att finna adekvata boenden. Antalet barn som placeras i Nacka kommun har dock ökat – här bor nu ca 90 ensamkommande. Rekrytering av familjehem i kommunen pågår. Runt 65 familjer i Nacka har anmält sitt intresse.

Ärendet

I statusrapporten presenteras hur flyktingmottagandet för närvarande ser ut i Nacka. Som bakgrund ges även en kort lägesbeskrivning av flyktingsituationen i Sverige. Bilagt finns en lista med förklaringar till de vanligaste begreppen som används inom området flyktingmottagning.

Asylsökande i Sverige

Över 100 000 personer har under året sökt asyl i Sverige enligt Migrationsverket. Av dessa är runt 20 000 ensamkommande barn. Hälften av alla asylsökande har kommit till landet sedan första september.

Migrationsverkets senaste prognos

Migrationsverket beräknar i sin senaste prognos, den 22 oktober,¹ att antalet asylsökande under 2015 kommer vara mellan 140 000 och 190 000, varav 29 000 till 40 000 ensamkommande barn. Huvudscenariot är 160 000 asylsökande. För 2016 ligger beräkningarna på mellan 100 000 och 170 000, varav 16 000 till 33 000 ensamkommande barn.

Osäkerheten i Migrationsverkets beräkningar är dock mycket stor – de bedömer att det kan komma både färre och fler asylsökande än alternativen anger. Myndigheten menar att EU:s och enskilda medlemsstaters agerande kommer att ha en avgörande betydelse för hur många asylsökande som når Sverige framöver.

Den kraftiga ökningen av asylsökande gör att Migrationsverkets nuvarande kapacitet inte längre räcker till för att ge ett ordnat mottagande till nya asylsökande. Myndigheten bedömer att det kommer att saknas mellan 25 000 och 45 000 boendeplatser vid slutet av året. Risken finns att behovet inte täcks trots alla extraordinära boendelösningar som nu finns i beredskap. Behovet av alternativa lösningar kan bli långsiktigt, och Migrationsverket menar att den svenska asylmottagningen kommer att se annorlunda ut framöver.

Länsstyrelsen Stockholm har i en skrivelse till kommunerna i oktober lyft behovet av ett ökat kommunmottagande av nyanlända. I mitten av november kommer de att fastställa nya länstal för både nyanlända och ensamkommande barn. Därefter kommuniceras dessa till kommunerna.

Boende för asylsökande

På grund av Migrationsverkets akuta brist på boendeplatser gavs Länsstyrelsen i uppdrag av regeringen att samordna en inventering av möjliga platser för tillfälliga asylboenden i landet. Uppdraget är nu klart och den 23 oktober meddelade Länsstyrelsen att drygt 66 000 platser finns att tillgå i landet, varav cirka 1 500 platser i Stockholms län. Dessa omfattar både kommunala, privata och föreningsägda lokaler som kan iordningställas inom respektive läns kommuner. Inventeringen omfattar både platser som kan användas akut och för boenden på lite längre sikt under asylprocessen. Migrationsverket ser nu över resultatet av inventeringen.

Regeringens nya insatser med anledning av flyktingkrisen

Regeringen har tillsammans med Moderaterna, Kristdemokraterna, Centerpartier och Folkpartiet enats kring vissa insatser som syftar till att säkra förmågan i mottagandet av asylsökande och stärka etableringen av nyanlända². Några viktiga förändringar är:

¹ Verksamhets- och utgiftsprognos, oktober 2015, Migrationsverket.

² ”Insatser med anledning av flyktingkrisen”, 23 oktober 2015,

<http://www.regeringen.se/informationsmaterial/2015/10/insatser-med-anledning-av-flyktingkrisen/>

- Alla kommuner ska ta ett gemensamt ansvar för flyktingmottagandet. Fördelningen ska bli mer proportionerlig i förhållande till kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantaget mottagande och omfattningen av asylsökande. Den nya lagstiftningen träder i kraft den första mars 2016.
- Genom en tidsbegränsad lagändring införs tillfälliga uppehållstillstånd. Gäller som huvudregel för alla asylsökande förutom kvotflyktingar, ensamkommande barn och barnfamiljer. Det tillfälliga uppehållstillståndet bör bli permanent efter tre år om skyddsskäl kvarstår, eller om personen är självförsörjande.
- Sverige ska succesivt öka antalet kvotflyktingar till upp till 5000 per år (idag 1900).
- Svenskundervisning och obligatorisk samhällsorientering ska ges redan under asyltiden.
- En person som beviljats uppehållstillstånd kan inte längre tacka nej till erbjuden anvisning och samtidigt bo kvar på anläggningsboendet. Detta kommer att skapa utrymme för fler asylsökande på Migrationsverkets anläggningsboenden.
- Situationen för placering och hantering av ensamkommande ska löpande ses över, och omfatta allt från Migrationsverket, socialtjänst, gode män, tolkar etcetera.
- Tillfälliga lättnader i plan- och bygglagen ska genomföras.
- Statsbidrag kommer att kunna sökas av kommuner som bidrar till ökat bostadsbyggande.
- Engångsmedel till kommunerna ska tillskjutas under 2015.
- Den lärarkompetens som finns bland de som kommer till Sverige ska tillvaratas. Nyanlända ska kunna undervisa elever som talar samma språk. Vid sidan om undervisning ska kompletterande utbildning och validering ske.
- Åtgärder föreslås för att öka flexibiliteten och underlätta etableringen på arbetsmarknaden. Exempelvis riktade yrkesutbildningar och fler möjligheter till praktik.

Nackas flyktingmottagande

Nacka kommun har avtal med Länsstyrelsen dels om att ta emot så kallade nyanlända personer (ensamstående vuxna och familjer med uppehållstillstånd), dels asylsökande ensamkommande barn. Det nuvarande avtalet gällande nyanlända innebär att kommunen åtar sig att från och med 2015 och tillvidare, ta emot 139 nyanlända genom anvisning av Arbetsförmedlingen och/eller Migrationsverket. Avtalet gällande ensamkommande barn omfattar 48 asylplatser. 38 platser skulle gå till barn mellan 14-17 år, och 10 platser till barn mellan 0-13 år. Detta beräknades innebära ett mottagande av cirka 80 barn under 2015.

Under 2015 har Nacka kommun tagit emot 58 nyanlända personer på anvisning av Arbetsförmedlingen och Migrationsverket. Under samma period har kommunen även tagit emot 175 ensamkommande barn, nästan samtliga sedan juni. Det innebär en ökning med nära 120 procent av beräknat antal mottagna ensamkommande under hela 2015 (enligt avtalade platser).

Kommunen ansvarar för ytterligare 39 ensamkommande barn som togs emot innan 2015. Det totala antalet aktuella ensamkommande är därmed 214. 174 av dessa är för närvarande

asylsökande och övriga (40) har erhållit permanent uppehållstillstånd. Majoriteten av barnen är från Afghanistan (60 procent).

Cirka 90 ensamkommande barn är nu placerade i Nacka, majoriteten i hem för vård eller boende (HVB). Rekrytering av familjehem pågår. Runt 65 familjer i Nacka har anmält sitt intresse.

Tabellen och diagrammet nedan sammanställer antalet anvisade nyanlända personer och ensamkommande barn under året, till och med 3 november 2015.

Månad	Antal nyanlända		Antal ensamkommande
	vuxna	barn	
Januari	0	0	3
Februari	0	0	1
Mars	2	4	1
April	2	2	1
Maj	0	0	3
Juni	4	15	30
Juli	0	0	11
Augusti	5	7	34
September	0	0	31
Okt – 3 nov	7	10	60
Totalt:	20	38	175
Tot. nyanlända	58		

Bostäder för nyanlända personer

För att nå upp till ett mottagande på 139 nyanlända 2015, enligt överenskommelsen med Länsstyrelsen, krävs nu bostäder som kan rymma 81 personer. Kommunen har i dagsläget identifierat boenden som kan möjliggöra nya anvisningar för 56 personer. Dessa är följande:

- En kommunalt ägd villa renoveras till två lägenheter för åtta personer, inflyttning under december.
- En lokal ställs om till två lägenheter för cirka tio personer, inflyttning under november- december.
- En före detta förskola ställs om till 5 lägenheter för totalt cirka 16 personer.
- I blockhyrda fastigheter kan totalt 18 personer att flytta in under november- december.
- Förhyrning av två lägenheter via privatperson i Nacka, 2 x 2 personer, inflyttning i november- december.

Kommunen skulle behöva tillgång till boenden för ytterligare 25 personer för att nå upp till överenskommet mottagande. Ingen nyproduktion kommer att kunna vara klar under 2015.

Tabellen nedan visar antalet anvisade nyanlända personer per den 27 oktober, uppdelat per typ av bostad. Den sammanställer även antalet personer som kan tas emot på anvisning i preliminärt planerade boenden. Vidare anges antalet personer som kommunen måste finna ytterligare boenden till för att kunna uppnå ett mottagande på 139 nyanlända.

Bostadstyp	Nyanlända jan- 27 okt 2015	Nov-dec 2015 (planerade/återstående)	Nyanlända tot 2015
Kontrakt med externa hyresvärdar	20	18	38
Kontrakt med privatpersoner	7	4	11
Kommunens omställda verksamhetslokaler	20	26	46
Kommunens lokaler (villor)	11	8	19
Bostäder byggda med tillfälligt bygglov	0	0	0
Återstående behov av boende	0	25	25
Summa	58	81	139

De nyanlända som hittills tagits emot i år utgör elva hushåll varav en kvotfamilj. Bostäder finns i Saltsjö-Boo, Saltsjöbaden, Jarlaberg och Älta.

Ekonomiska konsekvenser

Ekonomiska konsekvenser av flyktingmottagandet redovisas i arbets- och företagsnämndens bokslut.

Konsekvenser för barn

Många flyktingbarn är i behov av särskilt stöd under etableringsperioden. Kommunens insatser i mottagandet bör därför särskilt beakta konsekvenser för flyktingbarn och arbeta för att de ska få samma förutsättningar som andra barn. Det kan till exempel handla om riktad samhällsorientering, information om föreningslivet och effektiva kartläggningar av barnens kunskaper inom skolan.

Bilaga

1. Migrationsverkets förklaringar på vanliga begrepp inom flyktingmottagandet

Carina Filipovic

Enhetschef

Arbets- och företagsenheten

Lisette Wahlroth

Etableringsstrateg

Arbets- och företagsenheten

Susanne Broman Kjulsten

Samhällsplanerare

Arbets- och företagsenheten